

POSUDEK NA DIZERTAČNÍ PRÁCI:

Mgr. Jaroslav Kříž

„České Chicago“ – etnohistorický pohled na vývoj českého etnika v americkém městě v letech 1852–1945

Ústav etnologie FF UK, Praha 2021, 171 s., přílohy

Je paradoxem, že až do nedávné doby nedisponovaly české společenské vědy žádným novějším přehledným textem, týkajícím se nejvýznamnější čechoamerické komunity – tj. Čechů v Chicagu. I když v posledních letech bylo na uvedené téma publikováno několik prací, je značnou část zásluh o splacení dluhu na tomto poli třeba přiznat právě J. Křížovi, jenž je (spolu)autorem řady statí i knižních publikací na dané téma (kupř. edice dokumentů *Střípky z českého Chicaga*, Praha 2017).

Obhajovaná dizertační práce je v uvedeném kontextu také specifická. J. Kříž totiž, na rozdíl od řady jiných autorů, obohacuje zvolené téma – tj. existenci čechoamerické komunity v Chicagu mezi polovinou 19. a polovinou 20. století – o etnologické prizma, které zdařile kombinuje s přístupem historickým. Důkladně analyzuje jak důvody a příčiny českého vystěhovalectví do USA, sžívání se s novým prostředím a silící proces etnojazykové asimilace ve 20. století. Pozornost je věnována sociokulturnímu, hospodářskému a politickému vývoji čechoamerické populace. Autor se také zaměřuje na důležité historické milníky, spjaté s existencí české komunity.

Z celého textu je zřejmá výrazná autorská akribie a také badatelská „poctivost“, se kterou J. Kříž k prezentaci, analýze a interpretaci výše popsaných témat přistupuje.

Bohatý seznam literatury svědčí o velmi dobré orientaci autora ve sledovaném tematickém terénu. J. Kříž prokázal, že umí pracovat s literaturou a dalšími informačními zdroji, orientovat se v nich a využít je na podporu svých závěrů a stanovisek.

Celkově je dizertační práci V. Havlů možno označit jako zdařilý, v českém společenskovědním kontextu mimořádně detailní monografický text na zvolené téma. Autor prokázal vysoce poučený náhled do společenského (kulturního, politického aj.) pozadí sledované problematiky. Text je výrazně interdisciplinární – pohybuje se na pomezí etnologie a historie.

Shrnutí: J. Kříž dokázal ve své dizertační práci nejen shromáždit a komparovat, ale také výrazně a zčásti i novátorsky analyzovat a interpretovat množství teoretických i empirických zjištění a informací. Práce vznikala systémově a s výrazným osobním nasazením.

Text je tak možno na rovině dizertační práce možno považovat za kvalitní a plně jej doporučit k obhajobě.

Praha 1.12.2021

Prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc.